

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvántartások és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilvántartási szám 50 fillér.

MURAKÖZ

Felolvasó szerkesztő:
ZRINYI KAROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JOZSEF.Kiadó és lapnyilvántartó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Nehéz esztendő.

Mint mikor az égen felhők gyülekeznek előjárólul a bekövetkező viharok, úgy mutatja a mostani nagy pénzügyi feszültség azt, hogy nehéz, súlyos esztendő vár a magyarra. Mások ebben az időtájtban, learatván az ég áldását, a bankok betétei ügy megzavarodnak, hogy kinaiva-kinálják a pénzt; most pedig meg a nagy bankok vasszekreneyei is zárva vannak a hitelt kereső felek előtt és majdnem mindenütt ott vannak a figyelmeztető táblák: Nincs pénz!... Ezzel aztán egész közgazdasági életünk sorvadása következik be, mert hogy pénz nincs, munka sincs és máris elhangzott a riasztó szakértői felvilágosítás, hogy az építőipar csödbe jut. Egy nagy bank vezetőjére békült ki, hogy a pesti bankok kivétel nélkül kénytelenek megvonni az építőipartól a hitelt. Ebből pedig az következik, hogy a szinte nesztően megindult városi építkezések kényszerülnek lassabb tempót venni. A szakértő kijelenti, hogy a hitel megvonásával 70.000, az építési iparban munkát találó ember veszíti el kenyereit. S vegyük ehhez mindazok existenciáját, akik az ipari munkások elemeléséből, ruházatkódásából élnek. Akarhogy nézzük a ránk következő súlyos helyzetet, perspektívája csak egy: hogy a kivándorló hajók az itthon kenyeret veszített és elcsúszdott emberek ezreivel fognak megjelni. Szomorú perspektíva ez nagyon!

S lehetünk-e ellenőz? Nem lehetünk semmit, legelőbb csak nyílhelyünk a nehéz időkkel, hogy egészen katasztrófális jellegűvé ne váljanak. A helyzetet, a pénzügyi feszül-

tséget nem mi okoztuk. Világkonjunkturak születtek ezeket. A pénz az egész világon megdrágult annyira, hogy a külföldön elhelyezett zálogleveleink a külföldi tőkésnek nem kedvező tőkebefektetés. Ma a külföldi tőkésnek is a mi garantált 5%-unknál többet kamatoz pénzre; azért özönlöttek haza zálogleveleink, mert a külföldi tőke ennél jobb tőkebefektetést találván, bankjaink a záloglevelek visszaváltásával annyira kimerültek, hogy kénytelenek a prima váltókat is elutasítani és alig kötnék üzletet.

Ez a helyzet a fővárosban. És talán mi, ott a vidéken másképpen állunk? Hiszen mi még a jobb időben is a pesti bankok jár szallagán bonyolítottuk le pénzügyi dolgainkat, hogyne függünk most e súlyos napokban a pesti bankoktól? Országos pénzügyi depresszió ez és mindenki epügy érzi nyomását, mint a levegőbeli depressziókat.

Használnuk-e a köznek, ha a ránk város bajokat, mielőtt meg azok egészen le nem terítenek, öreg asszonyok módjára elkeseregjük? Azt hisszük, igen. Az osztrák-magyar bank vezértükára, a magyar születésű Pranger, mondta hasonló pénzügyi válság idején, hogy nemzetek és egyesek ki tudnak heverni pénzügyi bajokat, de csak úgy, ha a legszigorúbb takarékoság elvet gyakorolják. Mindenkor, de különösen ilyen nehéz időkben el kell hártani minden oly kiadást, mely nélkülözhető.

Nagyon keserű orvosság ez és éppen ezért kevesen fognak vele élni szép hazánkban, ahol még a példászo is azt tartja: Busszon a fő, elég nagy a fejé.

S mivel a hűbörök terjesztőt is a

népszerűtlenség sújta, csak azokhoz szólunk, akik a komoly intelmeket is megfogadják olykor-olykor: nyújtozzunk a takarónk végéig, ha e zordon időben nem akarunk megfázni.

Tanulmányozzuk a gyermeket.

A gyermekek századaiban élünk. Lelkesedünk, áldozatokat hozunk értük s tesszük mindezt abban a reményben, hogy így tán sikerül egy egész-élesebb s jobb társadalom alapját lerakni. De hiabavaló minden lelkesülés és anyagi áldozat, ha helyes és céltudatos munkát nem végzünk ny irányban. A munkát már megkezdjük s csakhamar arra az eredményre jutottunk, hogy eszményünket csak a gyermekek megismerésének útján tudjuk megvalósítani, mert miként a gyenge, vadhajtásból is csak az a kertész tud pompázni, nemes rózsát varázsolni, ki a virágok fejlődésének minden titkát ismeri, úgy a könnyen hajlítható gyermekből is csak az nevelhet igaz kultúrembert, ki a gyermeki lelek rejtelmeibe a gyermek minden cselekedetének indító okát látó szemével tekint be s a fejlődés útját ismerő bölcseséggel irányítja a gyermek sorsát. Az eddigi nevelői munkánk módjait és tanítási anyagát filozófusok elmékedései teremtették meg — a gyermek alapos ismerete nélkül; a mai modern nevelés szerint azonban meg kell ismernünk a gyermeket, hogy megtalálhassuk a nevelés helyes útját.

A gyermek megismerésére irányuló munkásság, a gyermektanulmány (pedológia) egy újabb tudomány-ág, melyet népszerűsít-

Perselypénz.

Ima Csité Karoly.

Borcsa asszony rendbe hozta az udvart, a konyhát; megegette a háziállatokat, szóval mindent rendbe tett a háznál, mégis az ágyban találták a kancsát az emberét. Most már erősebb hangon figyelmeztette a lustálkodót a felkelésre:

— Halltá kend! vagy süket füleknél beszélek!... Kibujon ám már az ágyból, mert seprűt fogok! A mai istennélodta, szent vasárnapot nem henyész itthon. Megy az Isten házába. Imádkozzék, elég teher nyomja a lelkét.

— Beteg vagyok! morogta a gazda.

— Ha beteg, annál inkább szüksége van arra, hogy Istenhez forduljon segédlemért.

— Fáj a lábam; nem tudok m-nni!

— Dicszen a korcsmába még tegnap is el tudott menni. S ha odaküldeném, még ha igazán fájna a lába, akkor is betagdná; futva menne az ordögök tanyájára... Ki vele az ágyból, vén templomkerülő, nem töröm tovább egy mirtáig sem.

Kancsi Jankó kénytelen-kelletlen felkelt. De oly sokáig piszkozott az öltözködéssel, hogy Borcsa asszony kénytelen volt segíkedni neki. Amikor pedig belerázta az ünneplő kabátba is, kitolta az ajtón:

— Menjen már, mert még elkésik. Én pedig a délutáni kényőrgésre megyek el. Ihol van ni ez a kétfilléres, aztán el ne felejtse a perselybe tenni.

Tódult már a hívők serege az Úr hajlékába, mire odaért Kancsi Jankó. S ép akkor állt meg egy paradics hirtő is a templom előtt.

— Nni! — suttogtak az atyafiak, — a bérő urék is eljöttek, pedig m-sze ide, a második faluban laknak.

Kancsi Jankó az egész istentisztelet alatt csak a bérő urat bámulta. Annak közelébe telepedett le. Nem figyelt semmire, nem is imádkozott. Tudja a Mindenható, hol járt annak az eltevélyedett esze s az „Amen” végzetével kétségbeesetten rontott be a lelkészhez:

— Jaj — jaj tiszteendő uram!... vége van! Zsemben volt egy aranyam a filléresek közt s véletlenségből azt elcsuszítottam a perselybe!

— Ne busiton az fiám, könnyen segíthetünk a bajon; — vizasztalta a lelkész s a perselyt felbontotta, meg is találta a tiz koronás aranyat a filléresek közt. Átadta Kancsinak, aki ott hagyott helyette egy darab kétfillérest s boldogan köszöntött el.

Már azon hét szombatján nagy alázatossággal s némi megtörtséggel állított be ismét a papoz.

— Visszahoztam, tiszteendő uram, azt az aranyat. Azt gondoltam, ha már a perselybe került akkor: legyen a templomé. Isten is úgy akarta.

Szomoruan távozott. Látszott, hogy valami baja van. S egy hét múlva pedig Borcsa asszony köszöntött be a paphoz. Ő is tiz koronát hozott az Úr oltárára. Súlyos beteg az embere, legyen

szívés a tiszteendő úr, mondjon egy imát a felgyógyulásáért.

Kancsi Jankó mégsem gyógyult. Valami láthatatlan kór sorvasztotta. Az orvos sem tudta, mi a baja? Hiába írta számára az újabb-újabb, drága recepteket. Úgy az öszön aztán annyira odáig volt, hogy elküldte Borcsa asszonyt a tiszteendő urért: gyónni akar!

A lelkész azonnal hozzá sietett. Alig ismert a betegre, úgy el volt száradva.

— Mi bajod van, fiám?!

Reszkető ajakkal szólalt meg Kancsi s mély örögbe húzódott szeméből folyt a könny.

— Tiszteendő uram, nagy az én bajom! Lelkemen rágódik egy kínzó kór: egy elkövetett nagy bűnnek a tudata. Megloptam az Isten házát! Azt az aranyat, melyet elkértem a perselyből, nem én tettem bele, hanem egy nagyr. Megláttam, mikor az beleeresztette. Akkor támadt az a bűnös gondolatom. Ez öldösi lelkemet s ez sorvasztja testemet!... Tiszteendő jó uram, van-e ezen nagy bűnömre bocsánat? Megbocsát-e nekem ezért az Isten?

— Meg, testvérem, meg! Az Isten irgalmasága véghetetlen. S jobban örül az Úr egy megtért bűnösnek, mint száz igaznak, kik soha sem vétkezének...

Kancsi Jankó ezeketán pár nap múlva meggyógyult s úgy élt aztán, mint minden becsületes istenfélő embernek kötelessége élni.

teni kell, melyet általánossá, ismertté kell tenni, hogy eredményeit a nevelésben és tanításban felhasználhassa szülő, nevelő, tanító egyaránt.

E tudomány megindítói a nyugati államokban az orvosok, kik a gyermek testi fejlődésével foglalkoznak, a pszichológusok a gyermek lelki életét vizsgálja, a pedagógus pedig értékesíti ezen eredményeket a nevelésben és tanításban. Tehát e téren találkozik az orvos, a pszichológus és pedagógus, sőt a jogásznak, a gyermekbíróknak, is szükség van a gyermek- és környezettanulmányok ismeretére, hogy a züllött gyermekek életében előforduló bűnügyek megítélésében helyes úton haladjon. A gyermekpatronusok és laikus szülők is sok oly kérdésre kapnak feleletet a gyermektanulmányozóktól, melynek ismeretére a javítás helyessége és a jó nevelés érdekében szükségük van.

Látjuk tehát, hogy korunk realizmusában és önző harcaiban ezen az ösvényen együtt haladhat társadalmunk minden rétege; érezzük, hogy csak a gyermekek érdekében kifejtett tervszerű munka hozhatja meg a szebb jövőt s a jobb társadalmat. Egyesüljünk tehát igaz szeretettel a humanizmus nevében s munkálkodjunk a gyermektanulmányozás szociális és gazdasági eredményeinek reményében. Ismerjük meg a gyermek egyéniségét, fejlődésének törvényszerűségét, hibáit, felfogó-képességét, az esetleges abnormis fejlődés okait, a külső körülmények hatását, mert csak így tudjuk a tapasztalt hibákat javítani.

A gyermektanulmányozás három évtizedes munkája már ezideig is sok üdvös eredménnyel járt. A tanterveket, az iskolákat ennek alapján igyekeznek reformálni; közelebb hozta a szülőt az iskolához, az orvost a pedagógushoz. A gyermektanulmányozók a helyes nevelést lankadaltan szorgalommal követték és óhajlik tenni, mert a társadalom minden osztályára szükségük van, hogy a gyermekben rejlő testi-lelki erőt kifejleszthessük.

A gyermektanulmányozást nemcsak külföldön művelik, hanem hazánkban is már tíz éves, eredményes multja van s büszkén vállalhatjuk, hogy e téren a külföld legnagyobb elismerését vívtuk ki.

Nálunk a gyermektanulmányi mozgalom a társadalom köréből indult ki, eltérőleg a nyugati államoktól, hol kezdetben az orvosok és pszichológusok művelték e tudományt. Nálunk a nevelői gondolkodást a gyermekek megismerése révén a társadalom minden osztályához tartozó férfiak és nőkből alakult társaság igyekszik köztudatba vinni és megkedveltetni. Ha tekintetbe vesszük, hogy a nevelést nemcsak a pedagógus, hanem nagyon sok más lényező is irányítja: akkor teljesen érthető, sőt kívánatos, hogy a gyermekek megismerésének módjait és a helyes nevelés útjait a nagy társadalom is megismerje.

Komoly, tudományos munkássága mellett ezt a célt is maga elé tűzte a Magyar Gyermektanulmányi Társaság, mely Nagy László képezdei igazgató kezdeményezésére alakult s jelenleg gróf Teleky Sándor és több kiváló elnöktárs vezetés alatt működik. A társaság csakhamar megnyerte a közokt. minisztérium, az államkormány és a főváros erkölcsi és anyagi támogatását.

Ezek segítségével kísérleti, adatgyűjtő s pedagógiai szakosztályokat létesített a gyermektanulmányi kutatások céljaira.

A társaság tudományos népszerű előadásokat rendez az ország fővárosában s

időnkint vidéken is a nagyközönség számára.

Ezsméit, munkálkodásának eredményeit, »A Gyermek« című havonként egyszer megjelenő folyóiratában ismerteli. A közlöny szerkesztője: Nagy László, Teleki Sándor gróf. Babarcai Schwarzer Ottó báró, Bárczi István dr., Nárai Szabó Sándor dr., Berkes János, Grósz Gyula dr. és Ranschburg Pál dr. Ezeknél kiválóbb nevek nem is garantálhatnák a folyóirat közismert magas színvonalát, melyben az eredeti magyar gyermektanulmányi dolgozatokon kívül ismereteket közölnek a hazai s a külföldi gyermektanulmányi törekvésekről és eredményekről. A folyóirat gyakorlati útmutatást nyújt a nevelés minden ágáról: a családi, iskolai és társadalmi nevelésről. Tájékoztató irodalom termékeiről. Emellett német »Das Kind« és francia »L'Enfant« melléklettel is el van látva.

Előfizetési ára 8 korona, de a tagok évi 4 koron tagsági-díj fejében kapják. A közlöny maga löbbe kerül, mint a tagsági díjból befolyt jövedelem, de a társaság örömmel meghozza az áldozatot a gyermektanulmányozás népszerűsítése érdekében. Füzetes és könyvkiadó vállalatot is tart fenn a terjedelmesebb pedológiai munkák számára.

A »Magyar Gyermektanulmányi Társaság« megalakította a világ első és egyetlen gyermektanulmányi muzeumát, hol a magyar gyermek testi-lelki életét fejlődésében is felülnélő tárgyakat, statisztikai s gyermektanulmányi adatokat és eredményeket gyűjtöttek össze.

A gyermektanulmányozás intenzív és eredményes művelése másrészt az egész ország társadalmának együttműködése szükségessé tette, hogy vidéken is keletkezzenek gyermektanulmányi fiókkörök. Minden oly városban, hol a kulturintézmények és a tagok száma biztosítják a kör működését, örömmel támogatja a központ a megalakítás mozgalmát. A fiókköröknek anyagi kiadásokról gondoskodniuk nem kell, mert fölmerülő költségeiket a központ fedezi.

Ma már több városban működnek fiókkörök s igazán kívánatos lenne a jövő nemzedék érdekében, ha minél több helyen létesülnének újak is.

Az ország minden részében kell foglalkozni a gyermekekkel, hogy a magyar gyermek testi-lelki életének fejlődését megismerhessük és hogy ezáltal a magyar nevelés helyes útját megtaláljuk.

A vidéki társadalom bizonyára részt vesz ebben a munkában s készséggel tesz bizonyosságot arról, hogy a vidék is tud lelkesen munkálkodni a kulturális fejlődés, egy szebb jövő s egy jobb társadalom érdekében.

K Ü L Ö N F É L É K .

Haldoklás.

Nézem az erdő fát, lombját,
Mind csupa tarka, mind csupa szín.
A régi zóldot levettette
Alig van árnya levelin
Vérvörös, sárga, lila színek közt
Rózsaszínt is láthat a szem.
Mint egy virágos rét elhagyol,
Olyan gyönyörrel nézegetem.

S úgy jut eszembe, hogy haldoklik
A nagy természet, a sirba megyen.
S még mielőtt majd ráborulna
Szemfödtele, a télhídegen
Szép akar lenni utótlára,
Tarka színeke öltözik át.
Mint valami szép bájos asszony,
Mosolyok közt mond »a rovatot.«

Zombory Gyula.

— **Uj kir. tanfelügyelő.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Scossa Dezső, Szeged szab. kir. város kir. tanfelügyelőjét a zalavármegyei kir. tanfelügyelőség ideiglenes vezetésével megbizta.

— **Sport.** A Csáktornyai Ifjúsági Sport-Klub és a Csáktornyai Kereskedő Ifjak Football-csapata e hó 13-án, d. u. 2 órakor barátságos football-mérkőzést rendeztek, amely a 4:2 eredménnyel végződött a Csáktornyai Ifjúsági Sport-Klub javára. Mindkét csapat a legnagyobb fitartással és lelkesedéssel küzdött színeinek győzelméért és hogy a Csik kerekedett felül, csak annak tulajdonítható, hogy játékosai nagyobb, illetőleg hosszabb traininggel rendelkeznek, habár a lelkesedés a Cskifcs-ek részéről volt nagyobb. Le sem írható az a végtelen közömbösség, amely a csáktornyai közönség részéről e mérkőzés iránt tapasztalható volt. Alig egy pár ember nézte végig a különben érdekesnek mondható mérkőzést. Eddig már 4 mérkőzést rendezett a Csik Csáktornyán, vidékről hozatott játékosokat, minden tekintetben azon volt szóval, hogy a sportot városunk közönségével megkedveltesse, hogy neki olcsó és kellemes vasárnapi szórakozást szerezzen és soha sem találkozott azzal a megfelelő lelkes hangulattal szemben a közönség részéről, amelyből az elismerés legkisebb jelet csak tapasztalhatta volna. Sőt, ahány oly versenyt rendezett csak, mindentől anyagi kárral járt reáézve. Pedig erkölcsi sikerei nem is mondhatók épen utolsóknak. E szezonban összesen 6 mérkőzésben vett részt mint aktív szereplő, amelyek közül kettőből került ki győztesen, a két vidéken tartott mérkőzése pedig eldöntetlenül végződött. Lehet, hogy a tavaszi szezonban a közönség véleménye is másképp fog kialakulni irányában, ami szintén lelkesítő hatással lesz új vállalkozások sikeres keresztülvételére.

— **Orvosi pályázat.** Légrádon a községi orvosi állás megüresedett. Az állásra pályázatot hirdetnek. Az orvosnak természetben lakáson, kerten és mellékesen kívül évi 2800 K fizetése van. Ezért ingyen kell a hatalkémiést teljesítenie, a szegény betegetek gyógyítása s az iskolás gyermekeknek a bizonyítványt díjmentesen kiállítania. A választást 24 én ejtik meg Légrádon.

— **Talált pénz és könyv.** A helybeli postán a napokban valaki az ajánlott levélvívó osztályánál a neki visszajáró pénzt, más valaki pedig egy »Tagebuch einer andern Verlorenen« című könyvet ott felejtette. Az ott felejtett tárgyak tulajdonosai úgy a pénzt, mint a könyvet kellő igazolás után a község-házánál megkaphatják.

— **Teréznap vásár.** Csáktornyának emberemlékezet óta nem volt oly nagy vásárja, mint a mult héten lezajlott Teréznap vásár. Különösen az állatvásár volt oly látogatott, hogy a vásártérre vezető összes utcákon megakadt s jó ideig szünetelt a forgalom. Hat állatorvos alig győzte az állatok vizsgálatát. Az állatvásár mikénti lefolyásának ellenőrzésére megérkezett a törvényhatósági állatorvos és az osztrák állattenyésztési felügyelő is. Felhajtattól körülbelül 2500 szarvasmarha, melyből eladatott mintegy 850 drb. Ló és csikó felhajtattól mintegy 3500 drb. Melyből 650 drb. lett eladva. Az ökrök árva 700—800 K, a tinók ára 400—600 K, a tehének ára 220—560 K, a borjúk ára 60—200 K, a csikók ára 180—1000 K végül a lovak ára 600—1400 K közt váltakozott. A pompás, derült időjárás nagy mértékben járult hozzá a vásár sikeréhez. Az őszi évszak és a pénzdrágaság nyoma

azonban meglátszott a vásáron, amennyiben nagy felhajtás mellett a kereslet aránylag kicsiny volt s a vásárainkat oly előszeretettel látogató külföldiek csak kevés számban keresték fel e vásárt.

— **Halálozás.** Özv. Rabenstein Samuné szül. Rosenberg Paula övéinek szentelt önfeláldozó életének 70-ik, özvegyiségének 13-ik évében, hosszas és kínos szenvedés után Zalatárnokon f. hó 13-án d. u. 1 órakor elhunyt. A megboldogult hült tetemet Kotorba szállították, ahol f. hó 15-én d. u. 3 órakor a gyászházból a kotori izr. temetőben örök nyugalóhelyre helyezték. A halottban, nagyszámú rokonságon kívül, Radó Artur, az alsódombori Hirschler-cég régi tisztviselője édesanyját, Rosenberg Lajos és Rosenberg Rezső helybeli kereskedők nővérüket siratják. Nyugodjék békeben!

— **Földgáz Muraközben.** A sok kutatás a petroleum után, mely már annyi százezer koronát elnyelt és pozitív eredményt még mindig nem járt, talán másképpel természetesen dicsekedhetik. Legalább erre enged következtetni az a hír, hogy a petroleumkutató angolok Muraköz területén, a stájer határhoz közel, több helyen erős földgáz feltöréseket észleltek. A feltedezők erről a magyar kormányt azonnal értesítették, mely a Földtanintézet igazgatóját, dr. Boeckh Károly főgeológust, azonnal a helyszínre küldte, aki most Muraszendrähely környékén próbafúrásokat végeztet az eddigi megállapítás szerint a muraközi földgáz ép oly összetételű, mint a kissármási Erdélyben.

— **A tanítók egyéves önkéntessége.** Tudvalevő, hogy a tanítók az új vedorótörvény értelmében a m. kir. honvédségnek teljesítenek egyéves önkéntesi szolgálatot. Mivel a vallás- és közoktatásügyi miniszter a tanítók e kötelességének teljesítését megkönnyíteni akarja, kieszközölte, hogy az állásban lévő tanítók, úgy az állami, mint a községi és felekezeti tanítók, tenyleges katonai szolgálatra való bevonulásuk esetén annak időtartamára összes illetményeik élvezetében meghagyassanak és a katonai szolgálatban eltöltött idő fokozatos előlépcsüknek beszámíthatassék. Viszont ezzel szemben a szolgalmi időre járó helyettesi költségeket ok tartoznak viselni.

— **Tolvajlás.** Golenko György 16 éves erzsébeti-ki kovácstanonc Muraszendrähelyen a hó 13-án topaszt követelt el. Trsztenyák János oemesbükösi lakos ugyanis feljelentette, hogy 53 koronáját elemelte. Golenko Györgyvel a topas ténye beigazolást nyert.

— **Egy fővárosi kulturintézmény.** Ez év májusában egy új kulturközponttal szaporított a nemzeti művelődés ügye. Egy magyar műbarát, Ernst Lajos megnyitotta a saját budapesti palotájában, a Nagymező-u. 8 sz. a magyar kulturhistoriai gyűjteményét. Elénk táruul itt a magyar kultúrtörténet sok emléke, a magyar történet sok híres nevezetes jelenete a legkiválóbb festők alkotásaiiban. A 12 teremben sorakozik az irodalmi, művészeti, történelmi, színészeti és zenei emlékek gazdag sora. Az egész közönség elragadtatással fogadta a Szinyei, majd a Kernstock-kiallítást. A héten záródott be a Zoológa-kiallítás, melyet négy hét alatt öt-ezren tekintettek meg. Most van rendezés alatt Fényes festményeinek kiállítása, melynek keretében bemutatásra kerülnek Lesznay Anna ragyogó színpompájú himzsejei is. Ez a kiállítás 26-án nylik meg.

— **Verekedés.** Sopár Antal és Czvetkovics János oskolahegyi lakosok közös ház-

lartásban élnek; de a viszony köztük nem a legbarátságosabb, mert minduntalan civakodnak. E hónap elején azonban annyira kiélesedett köztük a barátságatlan viszony, hogy össze is verkedtek. Olyannyira, hogy Czvetkovics János súlyosabb természetű testi-sértés miatt Sopár Antalt bepanaszolta.

— **Inzultált vasúti kalauz.** A kristóffalvai vasúti állomáson Lukocsics Antal dékánfalvi lakos László József czeldömölki vasúti kalauzt hivatalos ténykedése közben bántalmazta. A tettel egy vaslapáttal követelte el, anélkül azonban, hogy Lászlót testileg megsértette volna. László József Lukocsics Antalt hivatalos személy bántalmazása címén a kir. ügyészségnek feljelentette.

— **Halálozás.** Neumann Albert, egykori csáktornyai divatú-kereskedő, f. hó 17-én 57 éves korában Budapesten elhunyt. Neumann Albert elhunytáról, mert köztisztviselőnek örvendett Csáktornyan, általános részvétellel tudomást a városban és vidéken mindenki. Neumann Albert már régóta betegeskedett. Súlyos természetű baja ellen most is gyógyulást keresett a fővárosban, de haszlatlan, megtört fizikuma nem volt képes a betegség rombolásának ellenállni. Halálát fia és nagyszámú rokonsága siratja. F. hó 18-án temették el a budai izr. temetőben. Legyen áldott emléke!

— **Rövid börtöngyógyászati útmutatót** mindenki kaphat, ha azt a Kolozsvári (Heinrich) gyógyszerpangyár részvénytársaságtól (Monostori-út 54.) levelező-lapon kéri.

— **Feloldott vesztegár.** Jánosfalva községben az ott szórványosan fellépett sertésvész megszünvén, a községet a jár. főlzolgabírája a vesztegár alól feloldotta.

— **Mozgó színház.** A Zrinyi-szállóban letelepített állandó mozgó színház mind nagyobb közönséget von előadásaira. A mozi a nagy érdeklődést ki is érdemli, mert előadásai a képek szépsége, érdekessége és tisztasága következtében élvezetet nyújtanak a közönségnek. A programban a legújabb és legérdekesebb felvételek sorozatával találkozunk. A mostani műsor érdekesebb pontjai az asszonyok párhaja, szarvasvadászlat, lufangos találmány, hajsza a paróka után, szerencsés véletlen s elsősorban a négy ördög stb. Minden második nap új műsrot állít be a mozi tulajdonosa. Ma két előadás lesz: d. u. félhathor és este 8 órakor.

— **Tűzoltónap.** A tüzesetek alkalmával elnyomorodott tűzoltók támogatása és elhelyezése céljából a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség belügyminiszteri engedéllyel országszerte gyűjtéseket indított e hó 12—14 napjain. Ugyanezokor Csáktornyan is folyt az adakozás a létesítendő Tűzoltó Otthon javára. A gyűjtést két kiküldött tűzoltó fogatosította, melynek eredménye 2880 K volt. Nem nagy összeg, de ha figyelembe vesszük a sok titulus, melynek cégére alatt az amugy is szükös viszonyok közt élő társadalmat állandóan igénybe veszik, örvendetes, hogy ennyi is összegjött.

— **Gyermekszanatorium.** A Gyermekszanatorium-Egyesület a Balatonalmádiban létesített gyermekszanatoriumhoz hasonlóan, Budapest határában, a Rózsadombon is akar felállítani egy második sanatoriumot. A költségek előteremtésére országos gyűjtés folyik. Csáktornyan is a napokban gyűjtött a városi előjáróság részint közvetlenül, részben a gyógyszerárban, kereskedésekben és vendéglőkben elhelyezett perselyekben. A gyűjtés eredménye 3576 K, melyért úgy a nagyközönségnek, mint a perselyekben gyűj-

tőknek halás köszönetet tolmácsol Csáktornyai előjárósága.

— **Gyógyíthatatlan betegségnek** tartották évszázadok óta az Epilepsiát. E régi hit azonban újabban élvezti jogosultságát, mivel megbízható értesülésünk van arról, miszerint egy budapesti specialista orvos tudományos alapon és bevált módszer szerint gyógyítja az epileptikus betegeket és e módszerrel a baj gyökeres gyógyítását teszi lehetővé, mit a gyógyult esetek nagy száma bizonyít. Ez orvos dr. Szabó B. Sándor (Budapest, Nagykorona-utca 18.) ki gyógyulást keresőknek díj-talanul ad fölvilágosítást.

— **Kérelem az ungvári kir. kath. főgimnázium egykori növendékeihez.** Az ungvári kir. kath. főgimnázium 1913. június 11-én fogja ünnepelni országos ünnepség keretében fennállásának háromszázados jubileumát. A rendezőbizottság ez alkalommal össze akarja állítani az intézet egykori, jelenleg még életben lévő növendékeinek névsorát. Akiknek tartózkodási helyét sikerült megtudni, azoknak a rendezőbizottság már megküldte a jubileumra vonatkozó felhívását. A bizottság ezúton kéri az intézet azon egykori növendékeit, akik e felhívást még e-ideig nem kapták meg, tudassák pontos címüket az ungvári kir. kath. főgimn. igazgatóságával.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők** legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban nov. hó 3-án délelőtt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők. Deák-tér. 8.

I R O D A L O M.

— **Magyar Figyelő** október 1-én új évfolyamot kezd és az első szám gazdag és értékes tartalma bizonyítja, hogy reeve irodalmunk mily magas színvonalat ért el. Nyolc cikk és nyolc feljegyzés képezi az okt. 1-i füzet tartalmát. A lap élén gróf Tisza István nagyérdők polemikái találjuk Andrássy Gyula gróffal. H-rzeg Ferenc »Felelősség nélkül« címen az aktuális politikai helyzet magasabb szempontból és ragyogó stílussal tárgyalja. Politikai kérdéssel foglalkozik Róz Mihály »A nemzetiségi kérdésről« című tanulmánya, Ybl Ervin »Ignacio Zuloaga-ról művészeti tanulmányt írt, Kádár Gusztáv »A pénz betegségei-ről közgazdasági cikkeket, Parafagus néven pedig az új nagy Helmut-féle világtörténelemnek egy redkivül érdekes bírálatát kapjuk. A szépirodalmi részben Kisbán Miklós (gróf Bánffy Miklós) gyönyörű novelláját, a »Havasi történet«-et találjuk. A színházi rovatot Kemény Simon kezdi meg. A »Feljegyzések« irodalmi, társadalmi, politikai kérdésekkel foglalkoznak. A »Feljegyzések« írói között megemlíthük AngyalDávid, PalágyiMehyért, Zemplény Győző, Adorján Andor, Farkas Pál és Horváth János neveit. A »Magyar Figyelő« előfizetési ára negyvedrre 6 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal (Budapest, VI., Andrássy-ut 16.)

— **Képes Hét.** Vettük a Képes Hét 42-ik számát, mely az aktuális cikkek és képek egész sorozatát hozza. A cikkek és képek közt természetesen a háború dominál, mint a jelen idő leg-szenzációsabb eseménye. Kiemelkednek még a cikkek közül Zsoldos László, Nagy Endre, Petérdi Sándor, Kanizsai Ferenc vonzó elbeszélései; s Sándor János érdekes közleménye a kutyákról a rendőrség szolgálatában, valamint Hollósi Sándor cikke a kincsekről, melyeket a fővárosi személtelenen találni lehet. A mostani számmal egy-idejűleg közbecsátotta a Képes Hét megindított könyvtárából a Három Grácia (Farág), A Magyar Jakobinusok (Krudy) és a Vak Szerelne (Gorkij) című regények, melyek díszes kiállításuknál fogva is, mint irodalmi becsú művek, bármely kézi könyvtár díszére válnak. A lap előfizetési 1—1 kötetet potom 50 fillérért szerezhetik meg.

Minden külön értesítés helyett.

**Benedikt Metta
Graner Henrik
jegyzetek.**

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna očna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fa
raunaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdačelj i vlastnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Zimski večeri.

Ako bi nekoji pred dedek se denes gori stal s hladnoga groba i med nami postal, bormeš od velike čude niti pregovoriti nebi mogel. Ono nekoji deset lèt, kaj je vu tuhtenim grobu spavajuće sprevođil, strahovitno vno go toga se dogodilo, kaj su si ljudi za njegovoga vremena niti vu senji ni utali misliti. Telephon, automobil, vu zrako leteće mašine, gramofon i Bog zna kaj sve drugu k čemu smu se mi već prevčili, pak to sve mali dvajstipet lèt se samu vu pripovetkaj našlo. Sve živi sve se razvija po svèto. Dan — na dan, od vure — do vure. Človek, koj od dana, do dana s dela živi, koj za kruhom hodi, komu je svaka minuta preračujena, bormeš neima vremena, da korak derži sa napredovanjem. Im s vekšinoma niti na to neima vremena, negda pak niti prilike, da naznanje dobi sve ove stvari.

Idemo napritko poljodjelavca glet. Skorom sve posut još i denes tak rova zemlju, ravno tak pospravlja silje, kak su to negdašnji dedeki i prèkdedeki delali. Da i druga i punu bolje i leži moći ove posle sveršili, na to si niti ni misli. Denes da s mašinami nlatiju, s mašinami sėjaju, i s mašinami žnjeju još vu čuda mestah s dervenim pljuoči: orjeju s konji i s čepi mlaltiju. Gospodarstvo naše nije razumno! Malo gospodara zna: kaj, zakaj i kak je treba delati.

Na ovi nevolji oće zemeljski minister pomoći, da, kak je i prveša lèta, vu čuda jezero občinah za puk gospodarstvene stvari

buđu predavali, gde vun vučeni strukovnjaki budu lakve knjige ljudem čitali, od svake vrsti gospodarstva, koje svaki lahko prerazmi i po čitanju med slušateljstvom razdelili budu. Hasnovito predstavlanje s lèpimi kipi probaju, da se sve dobro prirazmi tak, da koj se denes vučiti oće, ni košta ga nikaj, med počivanjom more sve to obaviti.

Po velikim trudu, kad dođeju duge zimske noći i dugi zimski večeri, mesto da vrème vu krčmi sprevođimo, skup se zidemo vu školi ili pak vu drugim priličnim mesti, gde ga dosta mesta za predstavlanje i mesto vekivečnoga poliziranja lepše je poslušati kak se zemlja mora predelavati, kak se mora gnojiti, kak treba seme pribaviti i napraviti, kak se moraju telci i zrebići odhraniti i druge svakojacke gospodarstvene stvari. Mislim, da bi svakomu poljodjelavcu ovo predstavlanje više valjalu i hasnilu, kak liter vina. Ovu predstavlanje slušitelji potlam vu knjižacij dobiju vu ruke i svaki kad mu je potrebno i kad čas ima, more si doma ponoviti.

Od česa sve deržiju tam prodeštvu i predstavlanje, to nije moći ravno sve do konca spisati. Tuluku znamo, da jako vno go ga ovih hasnovitih knjižic i vidi se stoga, da kak radi ljudi je vu ruke prejimleju, da su lanjsko leto više, kak jeden milijun razdelili.

Prveša leta su i po Medjimurju po večerah po čudaj mestah takvu predstavlanje deržali i more biti, da i letos bude. S veseljom primite gori onu gospodu, koji se za

vaš hasen potrudiju k vam i stèm njim napravite naj vekše veselje, ako se skim vekšim brojom nad prestavljanje zidete.

Leksikon boja.

Evo vam je na kratkoma, kaj se sve dogodilo, do dedešnjega dana na Balkano: Abdullah baša smyrnainskoga bojnoga sbora zapovednik i turskuga tabora vodja. Aegje-morje. Med Grčkim, Turskim i med Malom-Azijom leži.

Albānia. Turskoga orsaga jeden falat zemlje vu Europi, stanovniki vu vekšim broju su kršćeniki. Pod punoma jeden milijun ljudstva ima. S mirum se buniju.

Balkanski — savez. Člani su: Bulgaria, Serbia, Montenegro i Grčki orsag. Čl njim je, da kršćenike od slobodiju od Turskoga orsaga. Taj savez misli je, da sad, kad je Turska zemlja vu veliki sili, poleg Taljanske zemlje, da lahko budejo s turčinom s veršili. Svežali su se, da skup budejo harcuvali i jeden bez drugoga nebude mir napravil.

Berchtold Lipot grof Austrie-Magjarske od svunašnjih poslov minister, velikoga uloga ima vu boju. 1863-ga se je rodil, sad je 49 lèt star. Predi je vu Ruskim poslanik bil. Magjarski poglavar i zemeljski gospon.

Bulgaria. Duša Balkanskoga saveza Bogati orsag 4 milijun stanovnikov ima, koji su vu vekšim broju kršćeniki. 375 jezer soldata ima, koji su jako svezbani. Od četiri orsagov naj jakši.

Bosnia. Hercegovina. Do 1878-ga pod

Prodavačica cvietja.

»Ah, ah! — No, kaj takovoga! Sad već nebude svet dugo stal!« — Spomina se sama sobom Klafurička, kad je mimo njezinog kuhinjskog obloka nieka liepo obležena dievojka prošla, a onda je biežala do bližnjih vratih u hodniku. »Jeli ste vidla, gospa suseda?« — pita gospu Gubčevku, koja je na njezino kucanje odmah otvorila.

»Koga bi videla?« — zazveda Gubčevka.

»No, Dobričevu Baricu!« — odgovori Klafurička — »no, uvijek škoda, da ju niste videla. No, ta je bila napindjuren! Suknju je imala na sebi, znate, — velim vam, suknju kak grofica. Okolo i onak uvijek hodi kak pievec po smetnjaku, — a sad stoprv u toj opravi. Škriljaka je imala kak vetrenjaču. Čujte me suseda dievojka u takovih odnošajih, — a gde je jošće k tomu nekoliko tjeđnih bez službe bila — ta njezina grofovka odieća mi neide iz glave.«

Dok Klafurička nije baš liepimi riečmi šparala na hodniku, otvarala su se vrata i ostalih stanarah kuće, te su već bile skoro sve žene na hodniku. Konačno je došla i ključarica kuće, koja je tim poslušateljicam zanimivu novinu pripoviedala.

»Frajla Barica je od nekoliko dni cvietna dievojka!« — veli ona.

»A, cvietna dievojka — prodavačica cvietja po velikih lokalih? Je, onda je onda —!« — čuje se iz svih ustah.

»To onda ona ima tu nobl opravu od nekojega bogatoga šoca.« veli jedna izmed njih na hodniku.

»Kojega je lahko najli, samo nek je dievojka jedno malo samo darežljiva« — dokonča gospodična Eleonora, dievojka od pedeset i četiri godine. — »No, meni bi nek takov došel, fičfiric, tomu bi ja za sretan put posvietila!«

U tom tonušu su se ženski stanovniki jedne varaške kuće zabavljali, i toj zabavi nebi bil još tak hitro konac, da nije podstanar gospeju Gubčevke, mladi histonoša Gaži Fran, koj slučajno danas nije moral na pošti službu vršiti, pak je u svoju sobicu čul ves taj spomenek, naglo na hodnik izašel riečmi: »Gospa Gubec, zafrig njim se je zgorel!« — Na sto su se te sve babe razbiežale, jer svaka je ostavila kuhinju na samom.

Gaži se je još dugo poslie toga po svojoj sobi uzrujano setal. Gadne rieči, proti dievojki izhrbrane, koju je on potajno ljubil, su ga uzrujale i razsrdile. Tko je dal to

pravo klafuram, da tak odurno govore preko dievojke, koja nije nikada takovim brblaridjam povoda dala? Zar je to bilo nepristojno, da se je dievojka, koja je nieko vrème ostala bez službe, pobrinula za zaslužbu, koju je njezin liepi struk tiela znatno podupiral i takovu u niekom velikom varaškom lokalu prijala. To se razumieva, da prodavačica cvietja u takovih nobl zabavnih lokalih mora i nobl obležena biti, i bila je, ali ipak ne tak, kak su babe na hodniku pretieravale.

Na jedan krat se u glavi Gažievoj tok misliha zaustavi. Gospodična Barica je bila čestita dievojka bez dvojbe. Ali jeli ostane jaka u tom svojem današnjem položaju, gde ju sa svih stranah napastovanja okružuju i joj se zavedenja groze, jer u takovih lokalih, u kakovih će liepa Barica cvietje tržiti, ima mlade i bogate gospode. . . . Zaljubljenoga Gažia obuzme strah, . . . ali samo za kratko vrème. Na ustnicah mu se pojavi posmieh, jer mu je sinulo u glavu, kako će, i na koj način ljubezinu dievojku od očite pogibelji obraniti.

Drugog dana najme stal je Gaži u svestušnju opravu obležen pred gospodičnom Baricom te joj je ponudil — ženitvu.

Barici je to došlo posve nenadano. Ona se je presenetila te je tu stala neodlučna

Tursku zemlju je spadalo. 78 ga smu okupirali i 1898 čistam smu v kraj zeli od turčina. Dva milijun stanovnika ima.

Drinapolj. Naj jakši festung Turskoga orsaga, blizu bugarske meje, 83 jezer stanovnika ima. Prék Drinapolja pela put vu Konstantinapolj.

Ferdinand, bugarski kralj. Balkanskoga saveza skupnoga vojničkoga šerega generalisimus. Rodil se 1861 od familije Sas-Koburg hercega. Bugarski kralj je 1887 leta nastal. Kraljsko ime je 1911. leta dobil. Vučeni i spameten diplomata.

I. György, grčki kralj. Rodil se 1845 leta iz kraljske familije. Grki 1863 leta su ga za kralja zebraeli. Ima 2 milijun ljudstva, koji sto jezer soldata moreju dati.

I. Karolj, romanski kralj. Rodil se 1839 leta, kak Hohenzollern-Sigmaringen herceg. Za kralja 1881 leta je bil zebrani. Od potlam vu naj vekšim miru kraljuje. Žena mu je glasovitna pisateljica pod imenom, Carmen Sylva.

Krčeta. Turski otok na Sredozeman-morju. Ima 310 jezer stanovnika. Denes jeden europski korman pod turskum vladom je ravnitelj tam. Stanovniki sad takodjer očeu se od trči do kraja od Turske zemlje.

Kotchana. Varaš vu Macedoniji, vu najvešim vremenu tam su se turčini s kršćeniki poklali. To je bil zrok ovoga boja.

Macedonija Turske zemlje vu Europi naj važneše mesto s med trejo falatov. Albanija je na zahodu i Tracija na ishodu.

Malissori. Ovi se naj bolje buniju i nigdar su ni vu miru vu Albaniji. Malissori su kršćeniki.

Mirditak. Takodjer su vu Albaniji, ovi su se na protuletje s bunili, ali turci su je uništili.

Montenegro. Bržni mali orsag, poleg Turskoga orsaga, pod Dalmacijom, 250 jezer stanovnika ima, koji su svi pastiri i poljodelavci. Vu glavnim varašu. Cetinje, 4500 stanovnika živi. Čela vojska 5000 sbije.

Monastir. Turski vilajet (varmegija) gde se mohamedani i kršćeniki s mirum koleju.

I. Mikloš (Nikita) kralj vu Montenegro. Rodil se 1841 leta, knez je nastal 1861

leta, sad kraljsko ime nosi. Těst taljanskoga kralja i rod ruskoga cara, koji ga sderžavljaju.

V. Mohamed turski sultan. Rodil se 1844 leta, vladavec je 1909-ga nastal, po Abdul Hamidu. On je Turske zemlje 35-ti vladavec.

Mustafa-Paša. Turski varoš na bugarski meji. Vu bojaim vremenu važno mesto.

Stara-Serbia Tursku imanje blizu Srbije. Negda je k Srbiji spadala. Srbom već sdavnja boli zub na ovu mesto.

I. Peter, srbski kralj. Rodil se 1844. leta, kralj je nastal 1903-ga, kad su Šandora nečernurnu zaklali.

Redif. Pricuvna vojska, turskih šeregov. Vu mirnim vremenu malo gda pozoveju nutri. Rodope. Brěg med Turskim i Bulgarijom. Tu očeu vu tursku zemlju v drti.

Romania. Jedinii orsag na Balkano, koj je miren. Ima 6 milijun stanovnikov. 170 jezer soldata ima.

Sandansky. «General» pravi živan, koj je do vezda već sam 300 turčinov zaklal. Sandzak. Novibazar sandzak med Bosnijom i Montenegro. Od 1878 ga — do 1908-ga je pod Austria-Magjarsko spadal. Onda su nazat dali turčinu za Bosniju.

Serbia. Ima 3 milijun stanovnikov i 170 jezer soldata.

Turska vojska. Pod punuma jeden milijun 200 jezer broji.

Ūsküb. Važno mesto vu Turskim. Vilajet. Čeli orsag na vilajete je razdeljeni. Svaki vilajet (varmegija) ima svjega zapovednika.

To su one stvari, mesta i imena, koje se sad dan na dan po novinah čitaju.

Črni dnevi

Od našega lěpoga orsaga na južno stran stoji sim-tam cick-cak s visokami bregi i s glibukami dolinama jeden falat zemlje od Europe, koj falat zemlje na tri strani je obkoljeni s morjom. Ovaj poluotok punu otokov ima oko sebe i tu je moči najti od europskoga človeka naj prveše obrazovanost. Tu je živel i cvel negdašnji Grčki orsag, pollam pak grčka-rimska država. Pred dvě jezero lětmi kad su od ishodni ravni-

cah počeli ljudi vandrat, kad su iz pustih deca novu i bolšu domovinu počela iskati, vnohiput su pohodili na Balkano jako obrazovne i bogate države. I naši negdašnji magjari su takodjer vnohiput uplenili ove orsage i vnoگو blaga odonut dimo donesli. Još danas vučiju se deca, kak je jedenput Botond magjarski vodja Bizancu (denes Konstantinapolj) s jednom sekirom s jednim vudarcom željezna vrata potral na lakov falat, da je jeden človek lahko přek ovu luknje išel. Grčka država poleg ove neprestane nevolje je tak oslabila, da na zadnje 1453 leta je na turske ruke došla. Vu ovu vrěme na Balkano su već svakojačke vrsti ljudi stanovali.

Na zahodu su albanci se nastanili, na sevrn južni slověni, upravo pak hercegoci, srbi, na ishodu pak naša negdašnja rodbina, bulgari, koji su po vremenu svoj jezik sgučili i slovenci postali. Razmi se, kak se turska zemlja razširjavala, ovi svi su pod tursku zapoved došli. Na stotine lět i vlekli turskoga jarma i komaj je nekoji lět, da je s med ovoga naroda jeden ili drugi se odslobodil ovoga teškoga jarma. Denes na Balkano s vun turske kraljevine najdemo rumunjsko i srbsko kraljevino, tam najdemo montenegrovsko kraljevino, bugarsko carevino i komaj sto lět stojeću grčko kraljevino.

Kad su se već ovi odslobodili turske teškoce s celom jakostjum i znanostjum su počeli svoje gospodarstvu skim predi vu red zeti skojim su strahovitno za ostali, ali smirum njim je na putu stala turska država vu koju su stanjući slavi kak su albani, srbi, bulgari, macedonci i grki vekovečni nemir delali. Istina, da toga nemira su svek iz materinskoga orsaga podpirali. Svaki bi rad na tursku kožu povekšaval orsačke meje i to samo tak moreju postiči, ako vu turski državi stanujuće svake vrsti tudjega puka izbuniju, mednjim smirum oruže deliju, da more se proti turski vladi postaviti, raubati, vužigati s jednom rečjom vekivečni nemir delati, da poleg toga skim bolje oslabiju turskoga orsaga. Vu ovim poslu ove male knezevine opet rus podpira, jerbo on pak bi rad na Konstantinopolj ruku deti, da more

Prije nekoliko tjeđnih bi bila bezuvjetno na ženitvu sa liepim mladim histonošom pristala, jer ga je baš mogla dobro trpeti. Ali danas ?

Njezino današnje novo zvanje davalo joj je priliku malo dublje poglednuti u život otmjenijeg družtva, od kojega je često jedna jedina osoba, u jednom večeru više mogla potrošiti, nego mnoga siromaška obitelj ima za uzdržavanje kroz celi tjeđen.

Barica je do sad bila svojom sudbinom zadovoljna, jer nikak boljega nije poznala; ali sada je to sve drugičje postalo. Sada je spoznala i ono drugo. Zar bi se neka na svoju staru sudbinu prikovala, kroz celi život skrbini i brigami se borila, kak je to do sad bilo? Zar nije bilo nade, da se u nekojem lokal, pod trgovanjem cvietjem skojim bogatim mužem spozna, em liepa je bila kak vila, koj će ju za ženu uzeti i tak će se svih brigah i stradanja riešiti. Zar to nebi bilo moguće?

Takovimi nadami u glavi, bilo je potrebno promišljanje, pak si je Barica za odgovor Gaziu, od njega izprosila tri dana za promišljanje.

Jedan nobl oblečeni mladić prošeptaval je Barici, liepoj prodavačici cvietja, sladke rieči, držeći ju za ruku, a ona je to trpela.

Nieki zoni sladke ljubavi su ju obhadjali. Jeli je mozbit već to početak njezine sreće?

Druge večeri je isti mladi baron bil opet onde te ju je snubil na ljubav: «Ljubi me i svijet je moj!» — prošil ju je.

«Ja sam samo jedno sirotče (arva), jedna siromaška dievojka». — šapče ona. «Ali liepa, kak angel!» — krikne baron te ju strastveno zagrlj

Kada je drugog dana Gaži došel po njezinu odluku, odbila ga je.

Za nekoliko dni ostavi Barica svoj siromaški stan u predvaraju te se nastani u varašu u elegantnom stanu, kojega joj je njezin bogati dragi iznajmil i gde ju je od sad pohadjal. Ali Barica se nije mogla svojoj sreći pdpuno veseliti, jer je počutila plod ljubavi, pak je svakog dana siečala mladog baruna na izvršenje obećanja, kojim joj je ženitvu obečal. On se je tomu naproti uvijek branil tim, da se strpi, dok on predobi svoje roditelje na svoju stranu, koji su još za sad proti toj ženitvi. Vriemena su prohadjala, a Barica još uvijek nije bila barunica. Protivljenje barunovih roditeljah proti toj ženitvi, bil je samo izgovor mladoga i to je Barica već i sama uvidela, da je to samo izgovor, pak se je već češće požalovala, da je česti tog mladog histonošu odbila.

Čm je Barica više baruna radi ženitve napastovala, tim je on zdenesi prama njoj postajal, redje ju pohadjal, dok nije i posve izostal. Tim je Baričino prijašnje stradanje opet pričelo lagano nastupljivati, ova nevolja ju je prisilila, da opet ide u stan svoga dragoga, ali su ju onde barunovi sluge odputili riečmi, da je brun odputoval. Ostavljena međutim to nije verovala te si je silom prokrčila put do barunove sobe. Barun je u istinu bil doma i sad ga je opet sklopjenih rukuh molila, da svoje obećanje izpuni te joj tako njezino pošteno ime vrati. Barunov posprdni smieh bil joj je odgovor. Ona sad klekne i sva u zdvojnosti ga moli, da ju neučini nesretnom — badava.

«Odhadjaj!» — zagrmi na nju — «ja očekivam pohod!»

«Pohod — jedne druge?»

«Je — opet druge!»

Sva strta odtelura protierana van iz sobe.

Sve ovo, najme pak za hiečna draga kavalirova biti, taj sram i špot je na toliko dieoval na prije nepokvarenu i čudoređnu dievojku, da je zbeležala i morala oditi u bolnicu, iz koje je od belega postarana i već ne liepog lica izašla.

I sad je opet stupila u jedan lokal

do Sredozemana zvanoga morja dojt i nas od dvé strani med ogenj dobiti. Daklem ova igrača naj bolje na našu kožu ide. Stopram je neštero leto, da je to turčin previdel i s budil se i izvanrednom jakostim počel je svoje zamudjene posle vu red zeti. Na to su se onda susedi prestrašili, jerbo znali su, ako turčin još jedanput na noge stane, s bogom je onda njihova senja i više nigdar n-budu mogli od turčina nikakvi falacek zemlje zadobiti. Da se to nebi dogodilo, Grci orsag, Bulgarija, Srbija i Montenegro na rusovo nagovaranje hitro su se skup sklopili i pubunili su se proli turski državi. Ovi četiri mali orsagi više kak pol milijun soldata su navalili na turski hatar. Podjednom ideju čopori na granicu od šestnajst lét stari dečecov, do petdeset lét stari starcov. Svaki si preveže sablju, pušku hiti na ramena i odmah je gotov soldat. Na veliki boj su se pripravili i nevidiju, da su oni samo orudje rusi, koj je od japancov tak bit bil, da vu Aziji na nikakov način se nemore dalje razširjavati. Sad ovak proba po tajni puti svojju jakost umnozavati.

Ravno za to mi magjari s veseljom gledimo turka kak se pripravlja, da svoje pravice obrani, jerbo ako naš negdašnji rod prepadne, mi med slavi vu takov položaj dojdemo, da samo strašnom jakostjom budemo mogli naše granice braniti. Vidi to naš orsag i ravno za to sve su načinili doli vu Bosniji, da, ako bude potrebno i vura dojde, da budemo svim pripravljeni. Ni išćemo zroka za krv prelévati, ali ako nas preslijuju, pripravni budemo i nedamuu se, da se mali jezi snami igraju.

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštuovane predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Boj.** Turčin nije štel čekati, da Srbija njega sbanjuje, zato se ovoga meseca 14 ga hitro na valil na Serbju. V jutro rano okolo 5 vure pri Ristovacu i pri Gornj Vrto Vrsi su turski šeragi prék srbske meje došli i hitro su se na valili na srbe. Na fletnoma

kakti prodavačica cvietja, ali taj lokal je bil jedan od najprostijih Ponašanje gostov, neostanost i prostota naprama njoj, se joj je ogavilo i ona je to miesto ostavila.

Za cvietje tržili po nobl lokalih već nije bila, jer je lice već farbu izgubilo te su se već i pokazali oni nabori na njem, koji se navadno u naprednoj starosti po licu kažu. Andu je pričela svojom trgovinom cvietja po ulicah te je svakomu mimo prolazećemu nudila: »Kupite fiolete, snopić samo dva krajcara!«. — A negda u nobl lokalih snopić dva, i pet forinti, ali mlada liepa dievojka prodavačica cvietja i mladi bogati kavaliri Oni cvietje ne kupuju radi cvietja, već radi prodavačice Barica je danas spadala medju one prodavačice, od kojih mladi bogataši ne kupuju više cvietje, pak ga je anda po ulicah, sve po dva krajcara snopić nudjala. I tak je to išlo dok Barićino lice nije bilo već posve naboreno a po tom i njezina trgovina nikakva tak, da je Barica već često i gladna znala po ulicah tumarati svojimi fioletami i lavendlom.

»Kupite fiolete, kupite lavendla!«. — pievala je sva obnemogla od glada na uglu jedne ulice, kad se na jedan krat od glada i slabosti na zemlju nesruši. Ljudi su joj priskočili u pomoć i netko izmed pomagaa-

su počele puške pukati, potlam pak i stuki. Kanoni od obedve strani su pucali celo predpoldan. Okolo jedenajste vure još je boj trpel. Na zadnje turski čopori su pomalem nazat ođišli na mejo. Jeden turčin je doli opal i 5 srbov, takodjer punu sa oranilo. Na montenegrovskim hataro je 15-ga Lipjanik zvani turski festung Nikiti vu ruke došer, koj je taki svoju zastavu dal na grad gori poteći. Montenegrovci su do danas tri jezero turčina vlovili koje neimaju skim hraniti i poleg toga siromaki mnogo terpiju. Od črnogorcov je i jedna žena mrtva ostala, koja je svojega mužu vu boj sprevodila. Pri Taragoni jeden šrapnel ju je zaklal. Od nedelje montenegrovci su ovu statistiku dali vun: Opalo je od turčina 650 soldata, jeden ezredeš, četiri drugi oficiri i 25 unteroficiri, 92 su plazirani, 126 su vlovleni. Od črnogorcov je opalo 148, plazirani su pak 522. Dva človeki su sginuli.

Prijave tak govoriuju, da črnogorci strahovitno se sponašaju proti mohamedancum. Sbili su črnogorce. Okolo Guzinje kad su turski šeragi pomoć dobiti, na valili su se odmah na montenegrovce i nazat prék hatara su je stisnuli. Montenegrovci su strahoviten kvar imali. Okolo Berane boj još traja. Tuzi. Kad su montenegrovski pešički pripravljali su se proti Tuzi zvanomu festungu, turski soldat je došel prék vu ruki s bělom zastavom. Danido princ posluhnu je poslanika, i odmah je odredil, da štuki naj vltihneju. Montenegrovci pet štukov su našli vu Tuzi gradu s vun toga sedem mašin puških, 7 jezer Mauter puške, vnogo konjov, osemsto šatorov i vnogo živiša. Turski šerag je iz šest nizam bataljunov stal, koje su vu Podgoricu od tirali. Kad se Tuzi varaš predal s velkom paradom su montenegrovci se nutri na stanili.

Hum tvrdjica se takaj predala montenegrovcum Posadu su vlovili, med njimi je bil Tuzi tvrdjice zapovednik.

Vezovics ezredes poleg Plava i Guzinje prék hatara stupil i zavzel je Vizitor tvrdjicu s vnogom municijom. Montenegrovci su jako malo sgnubili. Do vezda, kak oni veliju, imaju 256 mrtvih i 800 rajenikov.

juće hrpe, koj je očito poznal tok njezinog života, je izustil: »To je zadnje poglavje romana prodavačice cvietja«. I ove rieči su joj doprle u uha prije nego se je posve onesvjestila

Iz njezine omiljavice ju je probudilo škripanje pilaka, kojim je majstor, koj je u istoj kući stanoval u kojoj i ona, brusil svoju zatupljenu pilu. Ona odpre očte te začudjeno gleda okolo sebe i nemre se dugo znajti. Skoči iz posteje, jer je bilo jutro, te zakriči veselo: »O dragi Bože, em je to sve bila samo strašna senja, ali puna nauka, koja je još u pravo vrijeme došla, za da me od velike bedastoće i nesreće odvrne. Hvala Bogu, ja nisam izfrustana draga jednoga barona, koja je u nevolji dokončala, već sam čestita dievojka, pak makar i siromašna. Hvala tebi Bože za ovu nauku punu senju!

Drugog dana je po dogovoru došel Gaži, da čuje njezinu odluku, i ona mu je zveseljem rekla: »Je, ja hoću tvoja žena biti, to je mnogo pametnije, nego raznim pobeljnim napadajam na dievojačku čistoću, kakti prodavačica cvietja se izlagati!«

Vdrii su vu Sanžak. Srbi med Plevlje i poleg Novibazara sđ vdrii vu Sandžak, tamošnji srbski stanovniki su njim na pomoć bili. Boj dalje traja, turčini se dobro braniju. Iz Novibazara, takodjer s celoga Sandžaka turske familije se žuriju vu Sarajevo, jerbo srbske bande nećimurnu spokojevu mohamedance. Vu Novibazaru jedino se vu Austria Magjarsko za ufaju, da opet budemo ruku na Sandžak deli, i tam mir napravili. Tak pak predi bude, kak ne, jerbo na ovaj falat zemlje mi nikoga nesmemo pustiti, ako mira očemu, imati.

— **Magjarski doktor vu Podgorici.** Dr. Dunai Rudolf pri Nikiti je za doktora. Sad je jedno leto, da se oženil sa Čengeri Mártona spucum i od potlam vu Cetinje stanuje. Vezda je čeli kraljski dvor vu Podgoricu prinješćeni i svrhu toga i on je se tam moral nastaniti. Taj doktor je već sréd leta dimo pisal, da na jesen mora boj biti. Dobro je znal

— **Ženo je zaklal.** Gloček Mihály vu Miškočcu je s tremi padjaši i ženom vu krčmi pil. Vu pijanščini se ženom posvadil tak, da je pograbil noža i devetnajspjut ju je vpičil. Ženska je odmah vumrjala, krvoloka pak su vu rešt zaprli.

— **S goreći orsački žrěbići.** Iz Kappošvara pišeju, da na labodi pustju soldacki štali su v nedelju na večer česterdeset tri létni žrěbići s goreh. Nesreća se je vu parmi pripetila i tak hitro se ogenj razširil, da od petdeset žrěbičov su samo deset mogli obraniti. Kvar je 35 jezer korun. Istrogu su podigli, da se pozvėdi, kak je ogenj nastal.

— **Potres.** Vu Tiflisu minuće dane višeput jeden za drugim potres bil, koj je vu reko kvarta zickval jeitro vnogo biz se je srušilo.

— **Divje zvėri.** Iz Kalkute pišeju, da vezda su dali vun statistiku, da kubku človekov zakoleju na leto tam divje zvėri. 1911-ga su 25 jezer 840 divjih stvarih spoklah, med njimi je bilo 1426 tigrišov, 5352 leopardov i 4251 vukuv. Od svakojakih kačih su zaklali 172 jezere. Lanjsko leto 1947, predlanjsko pak 2382 človekov su te bestije zaklale. Pojele su na dalje lanjsko leto 24 jezero 264, predlanjsko leto pak 22 jezero 478 domačih živinah Daklem vidse, da prinas je zato itak punu bolje, kak tam, gde se takve bestije nahadjajo.

— **Tolvaj.** Kozari Jožef višeput kaštigani budapeštinski stanovnik, koj vu Batašeku i vu Baja je imal kvartira. V nedelju popoldan je razbil Schneider Antalovuga šlacuna. Kad su to spazili šteliti su bila vlativi. alion je hitro odbejžali med tem toga Schmidt Mihálja je s revolvera na smrt strelil. Kozarija su potlam žandari na kolodvoru vlovili.

AZ ÖREGEM

is mindig azt monda, hogy szeplök elűzésére, valamint finom, puha bór és fehér teint előkészíti és megővására nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpfefer“ (Lilium) tejszappan. Védjegye „Steckenpfefer“, készíti Bergmann et Co. cég Teichen a/E. — Kapható minden gyógyszerár, drogéria, illatszertár s minden a szakmába vágó üzletben. Darnbia 80 fillér. — Használéképen csodálatosan beválk a bergmann féle „Mancera“ lilium tejk rém fehér és finom néz. megővására, ennek tubusa 70 fillérért mindentől kapható.

774 34-40

Em. Kollay.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	20 00 —
Roza alsórendű	Hrz	15 00 —
Árpa	Ječmen	16 20 —
Zab	Zob	17 00 —
Kukoricza	Kuruza suha	12 00 —
Fehér bab új	Grah beli	24 20 —
Sárga bab	• zúti	20 00 —
Vegyes bab	• změšan	20 20 —
Kendermag	Konopljenoseme	21 00 —
Lenmag	Len	26 00 —
Tökmag	Koščice	24 50 —
Bükköny	Grahorka	15 50 —

Az emberi kéz mint sérvkötő

SENSATIÓS TALÁLmány!

Kérjen ingyen prospectust!

Zárt borítékban portómentesen küldi

POLLITZER SÉRVAMPULATORIUM

speciális orvosi rendelőintézet

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. Főemelet.

3778/tk. 912.

I. Arverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbírósg közhírré teszi, hogy dr. Hajós Ferenc ügyvéd által képviselt Novák István földműves drávaollári lakos végrehajtónak Márczius Rökus és neje Jelenics Mária földművesek tótfalu lakosok végrehajtást szenvedett elleni 193 K 33f tőke és jár. iránti végrehajtási ügyben az árverést az 1881: LX. tc. 187 és Vu 27 §-ai alapján elrendelte minek folytán végrehajtónak 193 K 32 f. tőke, ennek 1912. évi január hó 24. napjától járó 5%, kamata 44 K 20 f. per, 15 K 90 f. végrehajtás kérelmi, 23 K 10 f. végrehajtás fogantatást, 24 K 85 f. árverés kérelmi és a még felmerülő költségekből álló követelés kielégítése végélt a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbírósg területéhez tartozó s a végrehajtást szenvedettek nevén álló a tótfalu 193 sztkvben 128 a hrzsz. egész ingatlan 199 K 10 f. az u. o. 198 sztkvben 142 b hrzsz. egész ingatlan 66 K. az u. o. 198 sztkvben 153/a hrzsz. egész ingatlan 89 kor. 10 f. az u. o. 364 sztkvben 128 c hrzsz. egész ingatlan 254 korona 10 fillér becsáron

1912. évi október hó 31-en delelőtti 10 óraker

Tótfalu községházánál dr. Hajós Ferenc felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár a letebb kúttal becsár melynél alacsonyabb áron az ingatlanok elnem adható.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 %-át készpénzben vagy óvadék képes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig 17 K 91 f., 6 K 60 f., 8 K 91 f. és 25 kor. 41 fillért vagy a banatpénznek a bíróságnál előzetesen történt elhelyezéséről szóló elismervényt átszolgáltatni.

Csáktornya, 1912. szept. 1. 959

469 sz. 1912.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881: évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járás-

bíróság 1912. évi Sp. II. 52/6 sz. végzése következtében dr. Kovács Lipót ügyvéd által képviselt Vuk János farkashegyi lakos javára 280 K s jár. erejéig 1912. évi július hó 10-én fogantatott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1200 K-ra becsült 1 kanca lóból álló ingóságok, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbírósg 1912. V. 379 sz. végzése folytán 243 K tőkekövetelés s ennek járulékai erejéig Felsőmihályfalván leendő eszközlésére

1912. évi okt. hó 23 napjának d. u. 3 órája

határidőül kítuzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a leglőbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Csáktornya, 1912. okt. 6. 958

1912. 349 sz. Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel

közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbírósg 1911. évi V. 261 számú végzése következtében Rapoch Gyula ügyvéd által képviselt Hlatkó János nagykanizsai cég javára 140 K s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1970 K-ra becsült női kabátok, szőnyeg, gombok és színes vászonból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbírósg 1911. V. 261/12 sz. végzése folytán 140 K tőkekövetelés s járulékai erejéig Csáktornyan a városház épületében leendő eszközlésére

1912. évi okt. hó 21-ik napjának d. u. 3 órája

határidőül kítuzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a leglőbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Csáktornya, 1912. okt. 6. 960

Butorvásárlók figyelmébe!

Jó és olcsó butor

HIRSCHL ÁRMIN kárpitos és diszítő

:: dúsan felszerelt butorraktárában ::
Varaždin, Setanj-utca 2. sz.
kapható.

A legolcsóbb árban, egyszerű úgyszintén legfinomabb kivitelű háló-, ebédlo- és szalonberendezések nagyválasztékban rak-táron vannak.

Műhelyemben mindennemű kárpitos és asztalos munkák pontosan, jutányosan készíttetnek.

MAGYAR KISZOLGÁLÁS!

A Balkán háború

színhelyének, pontos, részletes térképe kapható 60 f. 1-20 K és 1-50 K árban

STRAUSZ SÁNDOR könyvkereskedésében, Csáktornyan

1439

Hirdetmény.

Muraszentmária község tulajdonát képező

korcsmaépület

1912. évi október hó 27-én d. u. 2 óraker nyilvános árverésen 3 évi időtartamra bérbeadatni fog.

A feltételek a községházánál betekintheők, hol az árverés is megtartva lesz.

Muraszentmária, 1912. okt. 15.

963 1—1

közs. előljároság.

MEGHIVÓ. A Muraközi Pezsgőgyár RT, Csáktornya

az 1912. november hó 4-én, d. u. 4 órakor, városi irodájában tartandó

Rendkívüli közgyűlésére

a társaság t részvényeseit ezennel meghívja. ♦ TÁRGY: A társaság további fennállása vagy feloszlása iránti határozathozatal.
Csáktornya, 1912. október hó 17. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

18. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésen minden részvényes személyesen avagy meghatalmazott ugyancsak részvényes által gyakorolhatja; ezen jog gyakorolhatására azonban megkivánatik, hogy úgy a megjelenő, illetve a meghatalmazott részvényes is nagykorú legyen és hogy ezek mindegyikének érvényesülni kívánó részvénye a közgyűlés előtt legalább 14 nap óta a részvénykönyvben az ő nevére legyen bejegyezve és végül, hogy a megfelelő szelvényeket tartalmazó részvényük legkésőbb a közgyűlés megnyitása előtt az elnökök kezébe lett legyen letéve.

LEGTARTÓSABB
húzott drótszálás lámpa!

Magyar

SIEMENS-SCHUCKERT-MÖVEK
Budapest, VI., Teréz-körút 36.

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló **BUTORCSARNOK** és hitelszövetkezet

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, 12 éve fennáll, felhívja a n. é. butorvásárló közösség figyelmét a VIII., József-körút 28., (Börköcs-utca sarok) valamint IV. ker. Ferenciek-tere 1. sz. (királyi bérpalota) újonnan átalakított helyiségekben rendezett

lakásberendezési kiállítás

megtekintésére, raktárunk, mely a legnagyobb az országban, a legegyszerűbbtől a legfinomabbig minden kivitelű, művészek által tervezett szakbizottság által felhíviz-gált butorokból áll.

Teljes lakásberendezéseket művészi tervek szerint készítünk,

minden darab jótállás mellett adatik el.

Szőlőoltványok

Kiváló szép egy- és kétéves gazdag gyökérszerű szokványminőségű oltványok a legjobb bor- és legszebb csemegefajokból, közöttük „Kreaca” (Bánáti rizling), a legjobb és rendkívül boteformó borfaj, és „Muscát Csabagyöngye”, a legfinomabb és legkorábban érő csemegefaj. Ezenkívül amerikai sima és gyökeres szőlővesszők a legjutányosabb árák mellett kaphatók.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Erzsébet szőlőoltványtelep

Tulajdonos: Schmidt Mátyás
Bogáros (Torontálmegey).

phönixpálma

eladó. Bövebbet Martincsevics Julia kiseddóvónó.

R*WOLF
Magdeburg-Buckau
Magyarországi Képviselő:
Budapest, V., Báthory-utca 18
Szabad, túlhevített gőzű
LOKOMOBILOK
Wolf eredeti szerkezete 10-800 lóerőig
Bármely gyártelep legelőnyösebb üzemgépe

Rum kiváló minőség, lit. á K 130 és felebb. Rum jako fin, liter od 130 K višese.
Szilvórium nagyon jó, lit. á K 140 és felebb. Slivovica jako dobru, liter od 140 K višese.
Törköly pálinka lit. á K 140 és felebb. Tropicia žganica, liter od 140 K višese.

Kapható:

Hochsinger M. és Fiai cégnél
Csáktornya.

Dobva se pri:

Hochsinger M. i Sinovi firmi
Csáktornya.

PROGRESS

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papírkereskedésében Csáktornyan